

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Nemško nacionalni program — izvrševan na Kranjskem!

(Izvirni dopis.)

Pred nekaj tedni razpisalo se je mesto zdravnik za tobačno tovarno z letno plačo 1400 gld.

Preje je zavzemal to mesto odločen Slovenec. Tudi sedaj je prosilo več Slovencev, ki so kot dobri zdravniki na glas, za podelitev te službe; toda dobil je ni nobeden Slovenec, ampak trd Nemec. Te dni so namreč časopisi objavili vest, da je zdravnikom v tobačni tovarni imenovan dr. Högl. Poučeni smo, da dr. Högl ne zna toliko slovenski, da bi mogel z zanesljivostjo občevariti s slovenskimi bolniki.

Tobačna tovarna šteje okoli 3000 delavcev in delavk izključno slovenske narodnosti. Ti ljudje ne morejo zdravnik plačevati. Izročeni so zdravniku, ki ne razume njihovega jezika, in sprejemati bodo prisiljeni njegova navodila v njim neumljivem jeziku, ali pa jih sploh ne bodo dobili. V stran pa so potisnjeni izborni, slovenskega jezika zmožni kompetentje, samo, da so napravili prostor z nemškim duhom navdanemu prosilcu, ki je imel poleg svoje zasebne prakse prav dobro službo pri železnici.

To imenovanje izvršilo je finančno ministrstvo, čega voditelj je dr. Kaizl. Če slovanška lipa v Thunovem ministertvu poganja tako brstje, kaj naj raste na hrastovih vejah tega ministertva?!

In res, dr. Kaizl našel je precej posnemalca med svojimi kolegi. Nam malo naklonjeni justični minister presenetil nas je s tem, da je imenoval gosp. Galleta notarjem za čisto slovenski Logatec.

Ta mož je pošten Nemec, in mi bi ga privoščili iz vsega srca nemškemu Kočevcem. Za Logatec, kjer ni najti v celem okraju 50 ljudi, da bi sploh nemško znali, pa ne more biti za notarja mož, ki notorično ne zna toliko slovenski, da bi zamogel napi-

sati nam pravilno pobotnico, nikar sestavljati zamotane pogodbe in zapuščinske razprave.

Izvedeli smo podrobnosti o tem imenovanju, ki pričajo naravnost za to, da se je začel pri nas na Kranjskem izvrševati binkoštni program združenih nemških strank.

Izmed prosilcev za Logatec so bili vsi boljše kvalifikovani kot g. Galle, so vsi izkazali popolno znanje slovenskega jezika in jednako število let legalne prakse. Vsem tem prosilcem godi se krivica; kajti da bi ti kandidati bili kdaj nameščeni na nemških pokrajinah ali vsaj na slovenski meji po Koroškem in Štajerskem, to je po tem, kar smo izkusili iz časa ministrovanja Ruberjevega, povsem izključeno.

Dobro nam je v spominu, da je bil pod Ruberjem nastavljen v Železni Kaplji notar, ki ne zna slovenski, propal pa je slovenski prosilec. Naši poslanci, na čelu dr. Gregorec, so stavili interpelacijo ter zahtevali to ravnanje justičnega ministra naravnost kot kršenje zakona.

Do danes minister na to interpelacijo ni odgovoril; pač pa imenuje, kjer more Nemce, in le če nima na razpolaganje nobenega Nemca več, tedaj se primeri, da dobi kako mesto tudi Slovenec.

Tako je bil imenovan notarjem za čisto slovenski logaški okraj jedini slovenske nezadostno večji mož nemškega mišljenja, cela vrsta deloma izvrstno, deloma prav dobro kvalifikovanih slovenskih kandidatov pa čaka zastoj kruha v lastni domovini.

Prav zanimljivo je, kako je bodoči logaški notar navidezno dokazal znanje „druzega deželne jezika“.

Leta 1897., ko je bilo odmrlo na Kranjskem več notarjev, začelo je gospoda Galleta, ki je do tedaj preziral slovenski jezik kot „minderwertig“, zelo mikati po jednom teh notarjatov. Dan pred preteklo kompetenčnega obroka za Lož podal se je na tukajšnjo višjo realko delat izpit iz slovenščine.

Izmed njegovih, v isti pisarni službu-

jočih kolegov se je jeden izrazil, poznavajoč dobro njegovo znanje slovenščine, isti dan pred izpitom, da zastavi svojo glavo, če naredi izpit.

Končno pa je prinesel g. Galle spričevalo, v kojem mu vodja višje realke, ki sam ne zna slovenski, in pa profesor, ki je izprašan za višjo realko iz zgodovine, dajeta spričevalo, da zna popolnoma slovenski. To spričevalo pa je priložil svoji prošnji za Lož. Če bi bil čaral, hitreje bi bil mogel naučiti se slovenščine.

Mi bi tega ne navajali, da ni to preznačilno, kako se pri nas upošteva pri Nemcu vsako spričevalo, ki dokazuje le mrvico znanja „druzega deželne jezika“.

Prepričani smo, da bodo slušatelji zloglasnega kurza Tomšičevega v Gradcu s svojimi spričevali dokazali navzgor, da prekašajo v znanji slovenskega jezika vse rojene Slovence z zrelostnimi izpiti iz materinščine. Koliko veljajo taka spričevala, dokazali smo svoj čas, priobčivši koreniti spis iz „Pravnika“ št. 1. in 2. letošnjega leta: „Kdo je upravičen potrditi in posveščiti popolno znanje deželne jezikov?“ Tudi justični minister je bil prav dobro poučen, kako zna ta prosilec slovenski.

Znano nam je, da se je slovenska delegacija soglasno z vso odločnostjo uprla imenovanju g. Galleta za Logatec, ker bi to pomenilo najhujši udarec Slovincem v obraz. Slišalo se je tudi, da je grof Thun celo obljubil, upoštevati njihovo željo. Toda Thun obrača, Ruber pa obrne. Kaj je Ruberju dati Slovincem jednega notarja Nemca več, ki ne razume slovenski, saj nam je postal v naše deželno sodišče in v okrožna sodišča na Slovenskem toliko Nemcev, da, izvzemši morda Novega mesta, nima slovenski narod ne jednega sodnega dvora, kjer bi ga po večini slovenski sodniki sodili.

Kaj so pomagali odvetniški in notarski shodi? Kaj vsi protesti odvetniških zbornic, kaj vse deputacije? Slišalo se je, da so te deputacije ministri celo sprejemali, da čujte in strmite: Ruber jim je

celo zagotavljal, da bode uvaževal njihove želje, ter dal poklicati v ministrstvo delavnega moža Slovence, ki pozna vse razmere po Slovenskem. V ministrstvo pač je prišel ta Slovenec, pa je bil isti dan na hladno postavljen s tem, da je bil pridelen legislativnemu oddelku.

Z imenovanjem notarja logaškega pa se je odlašalo skoro 8 mesecev. Skušalo se je napraviti prazno mesto za — Nemca Galleta — s tem, da je bil pozvan Slovenec notar Kupljen, naj takoj odloži svoj notarjat.

Notar Kupljen, ki ni bil imenovan po milosti sedanjega ministra, ni hotel razumeti tega poziva ter se je, srečno prestavši dve reviziji, ono predsednika deželne sodnije in notarske zbornice hkratu, ubranil, da ga niso kar odstavili brevi manu in brez povoda.

Pričakovalo se je sedaj, da dobi kočevski gospod Burger poziv, da se umakne nadebudnemu nemškemu kandidatu!

To pa se ni zgodilo, ker se pri nas Nemcu nikdar še ni skrivil las.

Tako ste dobili slovenski Logatčani nemškega notarja, kateremu slovenščine znati ni treba. Kaj tacega niti nemški nacionalci pri vsej znani predrznosti v svojem binkoštnem programu za deželo kranjsko ne zahtevajo. Le glede Koroške se nekaj sličnega bere v tem škandaloznem programu.

Daleč smo prišli, če se naše najprimitivnejše človeške — ne rečemo narodne — pravice ignorirajo tako, da nima Slovenec več pravice zahtevati za svoj denar slovenske pogodbe sestavljajočega notarja.

Kaj nam pomagajo zakonite določbe glede jezikovne ravnopravnosti, kaj člen 19. ust. zak., kaj § 6 lit. c. notarskega reda, če se nihče za iste ne zmeni!

Mi pa kličemo našim poslancem, ne poslancem — teh vlada itak ne posluša — narodu slovenskemu zakličemo v spomin besede: Quousque tandem abutere patientia nostra!

LISTEK.

Puškin.

Spisal Iv. Merhar.

(Konec.)

V.

Pri Puškinovem delovanju lahko razločujemo tri glavne dobe, ki nam predstavljajo razvitek pesnikovega genija od prvih, jecljajočih poskusov živega, dvajsetletnega Puškina do njegove zrelosti. Prvo dobo lahko omejimo na bivanje v liceju, druga sega od vstopa v svet, v petrograjsko življenje do prihoda v tiho selo Mihajlovsko, in tretja, doba zrelosti in popolne, samostojne moči njegovega genija, do njegove prerane smrti. Vprašanje, da li je Puškin dosegel vrhunec svoje stvarjalne sile, se mi zdi neumestno in morda nevhvaležno napram tako velikemu pesniku.

Ako označimo te glavne dobe v kratkih potezih, moramo karakterizovati Puškinove prve poskuse (že doma je zlagal pesence, in celo jedno komedijo v francoskem jeziku) kot lahke, erotične, anakreontične in satirične, sicer dovolj ljubke plovce muze. Najviše se je povzpela v svojih „Spominih v Carskem selu“, ki so patetično, odličnega značaja v Deržavinovem slogu. Naravno je, da se je ravnal tedaj še

po vzorih, in sicer po francoskih (zlasti po A. Chenéju) in domačih (Batjuškov itd.) vendar nahajamo že tu mnogo znakov, ki nam pričajo o samostojnosti in originalnosti mladega pesnika, zlasti treba poudarjati realne momente v njih, kjer se zrcali Puškinov umetniški okus in bistri um. Sicer nimajo ti poskusi posebne umetniške vrednosti.

Drugo dobo lahko označimo kot romantično-byronsko. Tu je pesnik že razvil svoja smela krila in poletel v orlovskem poletu pod oblake, veseleč se svoje mlade sile. Svoji liri je začel izjavljati že višje glasove, in njegovi čudesni akordi so iznenadili ruski svet. Njegov „Ruslan in Ljudmila“ (1820) je revolucionaren pojav v ruski književnosti in je zbudil strašno burjo med književniki, ki niso mogli razumeti važnosti genialnega umotvora. Pristaši starega, okorelega klasicizma so kratko in ostro obsodili ta izrodek mladega opozicijskega duha, in menda res ni nihče drugi razumel dalekosežnosti tega literarnega pokreta kakor Karamzin in Žukovskij. Čita joče občinstvo pa je z navdušenjem sprejelo ta novi biser mladega Puškina. To je tako znamenit dogodek v kulturnem življenju ruskega naroda, kakor je bila morda le še reforma carja Petra Velikega. Oba dogodka sta velika, mogočna, morda prebrazobirna protesta proti stari tradiciji s

svojo oskosrčno ekskluzivnostjo. Seveda ne mislim, da je „Ruslan in Ljudmila“ samo tako velikega pomena, ampak vsa reforma literature, kakor jo je započel Puškin z omenjenim delom. Kakor se začena s Petrom Velikim nova doba v socialno-političnem in tudi kulturnem življenju ruskega naroda, tako se začena s Puškinom nova era v literarnem, morda sploh v kulturnem življenju na Ruskem. Puškin je zapel pesen nove dobe, in občinstvo mu je ploskalo, ker je zaslišalo zvoke žive poezije. Genialni pesnik je s tem svojim činom izpeljal rusko poezijo iz zaprtih prostorov suhoparnih Apolonovih hlapcev in smešnih pegazovcev na rusko ulico, med ruski svet, ljudstvo pa je bilo veselo, da tudi sme biti deležno nebeske poezije. S tem ravno je postala ruska literatura sposobna za življenje, postala je narodna, pravi izraz ruskega duha. To je dogodek, katerega pomen se nikdar ne more dovolj oceniti. Friderik Bodenstedt, znani prevajalec Puškinov, primerja razvitek pesnikovega genija z razvitkom Rusije in nahaja paralelo. O „Ruslanu in Ljudmili“ pravi, da sta to dva človeka iz predzgodovinske bajne Rusije, iz njene otroške dobe, kakor se je javila do Petra Velikega. Ta car se je odrekel vsem starim tradicijam, tako se je tudi Puškin s tem svojim umotvorom odrekel vsem pesniškim tradicijam. Primera je lepa.

Neodvisno od Byrona, vendar nekako v romantičnem duhu so pisani „Bratje razbojniki“, katere je zložil Puškin prvo leto svojega bivanja na jugu. To je znamenito delo, ki je dostojno najlepših oddelkov „Onjegina“ ali „Borisa Godunova“. Romantični duh, ki veje v tej ne ravno dolgi epični pesni, je tisti duh, ki je navezan na predmet sam, razbojnike in njihovo življenje. Sicer je ta umotvor eminentno realističen in se odlikuje po globoki psihologiji, mojstersko in plastično risanih značajih in pravi poeziji. Z dvema, tremi besedami nam načrta pesnik situacijo, jedna primerna beseda nam označi junaka z nedosežno točnostjo, kakor zna risati le Puškin. Res, to je poezija, to je klasično delo.

Ne smemo se čuditi, da je gigantska, demonična prikazen lord Byrona očarala tudi Puškina. O njegovem byronizmu smo že govorili, tudi o tem, kako se često naplačno tolmači. Duhoviti Dostojevskij z veliko bistroumnostjo dokazuje v imenovanem slavnostnem govoru, kako so bili junaki Puškinovih umotvorov, katere proglašajo nekateri za goli odjek Byronovih junakov, pravi ruski junaki, tipi iz ruskega življenja, katere je moral Puškin šele odkriti. Le je den primer! „Cigani“ so nastali v dobi, ko je še vplival na pesnika Byron. Aleko, beglec iz človeške družbe, nezadovoljen s obstoječimi razmerami, ima res nekaj byronovskega.

Minister Ruber dal je našim poslancem, pa tudi celi krščanski jugoslovanski zvezi na njeno odločno zahtevo radi imenovanja slovenskega notarja za izključno slovenski logaški okraj tako brco, da upamo, da se od sedaj naprej vremena bodejo zjasnila in da se bode tudi vladi dal tak odgovor, kakor ga je že davno zaslužila.

Ekscelenca Ruber naj spozna, da so tudi Slovenci ljudje, ki se ne dajo zistematično na korist nemškemu nacionalcem zatirati.

V Ljubljani, 20. junija. K položaju.

Ogrski ministrski predsednik pl. Széll in finančni minister pl. Lukacs sta bila zopet na Dunaju, da se domenita z avstrijsko vlado glede davka na pivo in glede novega bančnega štata. Kar se tiče davka na pivo, se določi marsikaj na novo in drugače. Doslej se je plačevalo za hektolitrsko stopinjo po 34 vinarjev; dr. Kaizl predlaga odslej 36 vinarjev (= 18 krajcarjev.) Pivarne, ki na leto producirajo več kakor 15.000 hl, dobé 5 do 15% popusta. Pivarnam, ki izvažajo pivo preko carinske meje, se naj računí odslej 3 krone 40 vinarjev od hektolitra. — Opozicionalne stranke, ki so videle v Széllu nekakega viteza Jurija, ki bode pobil zmaja Thuna, so vsled kompromisa jako razočarane. Sedaj premišljajo, kako bi naj postopale proti š 14 pri upeljavi nagodbenih predlog. Baje so se domenile, da bodo predlagale proti vsaki točki nagodbene predloge novo — ministrsko obtožbo. Razen tega hočejo izdati vse opozicijske stranke skupno izjavo proti š 14. — Velikansko navdušenje za Szélla se je na Ogrskem že podelilo. V liberalni stranki se je celo napravila frakcija 40 členov, ki se izraža proti Széllu ter mu namerja delati težave. — Dr. Engel piše v listu „Hlasy od Blanka“, da namerava Thun izdati jezikovni zakon za Češko in Moravsko š 14. Čehi se temu protivijo in bodo odgovorili svojo pomoč sedanjemu ministru, ako preklicje jezikovne naredbe.

Boji na srbsko-turški meji.

Nesramnost turške porte se je tudi pri zadnjih dogodkih pokazala v vsi svoji nagoti. Kakor pri vsaki taki priliki je porta tudi sedaj oficialno izjavila, da niso vdrli niti turški vojaki niti Albanci preko srbske meje, nego da so storili to — Srbi, ki so prišli preko meje ter zavratno napadli Turke. Reparji so torej nedolžni! Ovca je skalila volku vodo! Srbska vlada je že prav krepko zavrnila lažljivost turške vlade. V posebni noti je opozorila porto na opetovane nemire in izgrede ob srbsko-turški meji, zlasti pa na neprestane silovitosti turških oblastev in vojakov v vilajetu Kosovo. Srbska vlada pravi, da hoče storiti vse, da se ustanovi zopet mir in red na meji, pozivlja pa tudi turško vlado, da pokaže svojo energijo. Avstrijski poslanik baron Calice je po naročilu grofa

Goluchowskega prosil porto, naj pozove Albance k redu.

Francoska ministrska kriza.

Tudi Waldeck-Rousseau ne more premagati težav, ki se protivijo sestavi novega ministrstva. Bivši francoski predsednik Casimir Perier je odklonil povabilo, da bi prevzel vojni portfelj. Da bi vstopil v kabinet socialist Millerand, se upira senat. Sedaj se govori, da prevzame vojni portfelj sam Waldeck-Rousseau, ker se ne upa sicer nihče prevzeti ga. V bližnji bodočnosti bo moral vojni minister pokazati vso energijo in brezobzirnost tudi napram najvišjim generalom armade. Ta energija pa bode morala razburiti vso francosko vojsko, tako da se je bati najusodnejših komplikacij. To je torej vzrok, da mora biti Waldeck-Rousseau v izboru svojih tovarišev tako previden, kakor ni bilo treba biti menda še nikomur drugemu.

Boj na Filipinih.

Iz Manile poročajo: Filipinci so sedaj gospodarji vse notranje dežele od Laguna-Ba do Cavita in skoraj prav do ozidja Manile. Vse prostore, katere je bil zasedel general Lawton, so morali Američani zapustiti. Močvirnata in vročinska mrljaca zahtevata čim dalje več žrtve med pri San Ferdinandu zbranimi brigadami in med četami v Manili. Američanski listi ne smejo ničesar poročati o tem. Vse bojevanje je ustavljeno za 4 mesece. Ko minejo vroči meseci, pride baje iz San Francisca 17.000 mož novih vojaških čet.

Dopisi.

Iz Tržiča, 18. junija. Poročali ste resnico, ko ste javili, da namerava „Südmark“ napraviti pri nas svojo pisarno. Namen jej bode o prodajah posestev slov. posestnikov takoj vodstvo obvestiti, dalje poskrbeti prostore za nemške obrtnike, kateri bi po njih mnenju počasi domače izpodrinili in za katerimi naj bi priromali seveda tudi nemški delavci. Na tak in enak način bode dolžnost pisarni napraviti iz Tržiča močno nemško trdnjavo, iz katere naj bi nemški duh vel tudi po okolici. To je pa vendar preveč! Ptujci, kateri so se v Tržiču šele zraka komaj privadili, pa se že hočejo šopiriti kot gospodarji Tržiča, katerega si hočejo na tak način osvojiti! In tega ne delajo samo „heilovci“, ampak tudi taki, katerim je božja milost naklonila precej težke mošnjčke, ki zdaj v zahvalo vedno v cerkev letajo, in o katerih bi človek mislil, da bodo narodu, med katerim žive, vsaj nekoliko pravičnejši kakor prvi. Toda ravno te vrste ljudje, ti še prej in še z večjo brezobzirnostjo zatirajo kakor najgrji žid, ako nočeš plesati kakor oni želé. Ker se nahaja nekaj posestev tukaj, katerih lastniki so narodni, pa se jim ne dopade tukaj bivati, ter bi posestva radi prodali, bi utegnili omenjena pisarna vendar-le slovenskemu življu mnogo škodovati. Kdo ve, ako ne koprni „Südmark“ ravno po teh posestvih? Toraj pozor, posestniki! Kadar pro-

dajate, glejte tudi komu, da ne pride slovenski svet v roke največjemu narodnemu sovražniku. Pozor!

Izpod Nanosa, 16. junija. „Slovenski Narod“ je dne 2. junija povedal svojim čitateljem, kar je o vipavski železnici novega priobčila „Soča“. O tej železnici se je zadnji čas dosti čitalo, toda še dandanes se ne more vedeti, kod in kje bo ta železnica tekla. Spomladi l. 1898 je prišlo v Razdrto kakih deset inženjerjev z enim nadinženjerjem z namenom, da napravijo novo traso za železnico od Trsta in od Gorice do Postojne. Začeli so meriti naprej okoli Razdrtega, potem preko Nanosa proti Vipavi in po tako imenovanih „Brdih“ proti Krasu, in tako so prišli jedni do Trsta, drugi do Gorice. Vsakdo je bil radoveden, kako in kaj bo z železnico. Vprašali smo nadinženerja, kaj da misli o njej. Povedal nam je, da imajo inženjerji od ministrstva ukaz, da morajo napraviti načrt za kar mogoče kratko progo, ki bo najmanj stala, zlasti da ne bo treba umetnih del. In povedal nam je še nadalje, da pojde ta železnica najbrž od državnega kolodvora v Trstu (St. Andrea) proti Opčinam, Sežani do Dutovlj in od Gorice, kakor je že „Narod“ v št. 124. naznanil, čez St. Peter do Prvačine in od tam čez Štanjel tudi v Dutovlje, potem pa preko „Raše“ proti Dolenji vasi po „Brdih“ v Razdrto in potem v Postojno. Ko nam je nadinženjer vse to razodel, smo vprašali, kaj da bo z vipavsko železnico, ali ne pojde čez Ajdovščino in Vipavo na Postojno. Nadinženjer se nam je nasmejal in je odgovoril: „Man kann nicht für jedes Dorf eine Bahn bauen.“ Toraj Vipavci zavzemite se za stvar, dokler je čas. Vaš poslanec se je zanjo krepko in uspešno zavzel. Da bi železnica šla samo iz Gorice čez Štanjel po Krasu v Trst, kakor se je pisalo, to ni mogoče, ker nima nobenega pomena.

Mislimo, da s to železnico ne bo Trstu vstreženo, ki se že čez 30 let poganja za drugo železnično zvezo. Kakor je znano, ima država v naših krajih več železnic, in sicer proge: iz Ljubljane v Trbiž, v Kamnik, v Novo mesto, v Kočevje, na Vrhniko, potem progo iz Pulja v Hrpelje in iz Trsta v Divačo. Ako se bodeta še ti dve novi železnici iz Trsta in iz Gorice proti Dutovljam v Postojno zgradili, potem jih bo skupaj devet, katere pa se ne morejo nikakor združiti, bolje rečeno, katerih nočejo združiti ter raje plačuje vlada južni železnici iz Ljubljane vožnino — „Peage“ do Divače, kakor da bi si zgradila kratko zvezo vseh gori imenovanih devetih železnic, t. j. čez Škofjoloko v Divačo ali pa kakor se sedaj namerava čez Razdrto-Dutovlje.

Dovoljujemo si vprašati naše častite gg. državne poslance: Ali ni Vaša dolžnost, upreti se že prav odločno takemu podpiranju južne železnice? Kadar se zopet snide državni zbor, ne pozabite na zvezo imenovanih devetih državnih železnic, ki mora teči iz Divače-Razdrtega do Škofje.

loke in katera bi prav malo stala, imela pa velik pomen. Pomislimo samo, koliko vagonov gre iz Ljubljane v Trst, od katerih se more „Peage“ do Divače plačevati, namestu da bi si država svojo zvezo napravila. Zakaj se to ne stori? Vzroki so dobro znani! Čudno je tudi, da se namerava nova proga iz Trsta na Opčine-Sežano v Dutovlje, ko že vendar obstoji proga iz Trsta, Pulja in Rovinja v Divačo, in bi se prav lahko ta iz Divače podaljšala v Dutovlje. Koliko bi se tukaj prihranilo! H koncu hočemo še omeniti, kar smo od inženjerjev izvedeli, da se namerava železnico od drž. kolodvora v Trstu (St. Andrea) na Hrpelje opustiti, ker za glavno progo, kakor jo Trst že 30 let prosi, ni primerna.

Iz Senožet, 15. junija. (Gospodu Jos. Zelenu, deželnemu poslancu v Senožetah v odgovor na dopis v 131. številki „Slovenca“.) Nisem tako boječ, da bi se ogibal poštenega boja, in tudi pred Vami se ne bom skril, ako se Vam poljubi izzivati me na boj. Toda zapomnite si dobro: odzval se Vam bodem le takrat, kadar mi pokažete pošteno orodje. Podlih in še bolj neumnih denunciacij pa ne morem smatrati kot ozira vredno orožje, torej Vam ne morem odgovarjati na posamezna vprašanja v omenjenem dopisu. Ne hoté ste ravno z istimi najboljšimi dokazali, da mi ne veste očitati nobene nepravilnosti!

Smatram Vas za premalenkasto osebo, da bi Vam razkazoval in dokazoval svoje versko ali patriotično čustvo. Istotako je meni neumevno, kako bi mogel iskati kakih zaslug v tem, da kdo kaže očitno — in da marsikdo hlini pobožnost in patrijotizem (tacihi farizejevi imamo, kakor veste, tudi pri nas, ker jim njih hlinjena pobožnost podpira začasno eksistenco, kajti drugače ostali bi materialno in moralčno mrtvi, občno v krogu zabljene.) Le na eno Vaših vprašanj, na zadnje, Vam hočem kratko odgovoriti. To pa ne zaradi Vas, temveč zaradi svoje stranke; odgovorjam torej, da zadevno razsvetljivo naznačenega stanovanja v Trstu, smatram z mojo tačasno izjavo v listu „Edinost“ za povsem pojasnjeno.

Fran pl. Garzarolli.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. junija.

— Osebnosti. Cerkovnik Jurij Šutej v Vinici je dobil častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

— Kardinal Missia. V včerajšnjem konzistoriju je papež imenoval jednajst kardinalov, med njimi goriškega knez nadškofa dr. Missio.

— Schiffersteinova ustanova. Na naš sobotni članek, v katerem smo zahtevali pojasnil glede Schiffersteinove ustanove, ker po podatkih, ki jih imamo na razpolago, dvomimo, da bi se ustanova pravilno porabljala, nam je v sinočnem „Slovencu“ odgovorilo „upravnništvo Schiffersteinove ustanove.“ Kdo in kje je to upravnništvo, tega danes še ne vemo. Odgovor, ki smo ga dobili od tega upravnništva nas nikakor ni zadovoljil. To sploh ni nikak odgovor. Pričakovali smo, da se z natančnimi navedbami vržejo naše sumnje in se nam dokaže njih neutemeljenost. To se pa ni zgodilo, dasi bi bilo na ta način takoj konec vsaki polemiki. Odgovor, ki nam ga je dalo „upravnništvo Schiffersteinove ustanove“, nas je celo potrdil v naših dvomih in zato ne bomo prej odnehali, dokler se ne dožene in ne razjasni ta zadeva. „Upravnništvo“ nas lakonično opozarja na razne dokumente, nanašajoče se na Schiffersteinovo ustanovo, in na Herrritov komentar o ustanovnem pravu. O ustanovnem pravu se s klerikalci pač ne bomo prepirali, komentarje pa imajo navadno tisti juristi v roki, kateri imajo v glavi samo slamo. Drugo je pa z listinami. Ako bi nam bile vse pristopne, bi sploh ne bili zahtevali pojasnil. Trudili smo se, da bi dobili upogled v vse te listine, a ni se nam posrečilo in zlasti nismo mogli dognati, kako je nastal „organični dodatek“, na katerega se „Slovenec“ sklicuje, ali so sorodniki in mesto Kranj dovolili, da se napravi ta organični dodatek, ali ne. Če so imeli sorodniki in Kranj kacihi pravico do te ustanove, jim jih tudi noben organični dodatek ne more sneti, posebno če jih ministarstvo ni vprašalo. In govori se, da ministarstvo ni vprašalo ne sorodnikov, ne Kranja, ampak

skega, nekaj mizantropskega, pesimističnega na sebi. No, ali je zato kopija po Byronu? Dostojevskij misli, da je to prava ruska figura! Da še več, on vidi v „Onjeginu“ istega, seveda že dovršenjšega in globokjeje izražena Aleksa, ki se ne javi več v fantastični luči, ampak že v „tipno“ — realni, razumljivi obliki. Dostojevskij dokazuje, da se je ta markantni tip moral pojaviti v ruskem življenju, da je to produkt zgodovinskega razvitka ruskih razmer. „To je resnično, brez pogrška zadet, stalen tip, ki se je za dolgo nastanil pri nas na Ruskem. Ti ruski, brezdomovinski postopači se prav do danes še potepljejo in zdi se, da še dolgo ne bodo izginili.“ Kako moremo torej govoriti o prostem kopiranju Byronovih junakov? Nekako ista, glavna ideja je podlaga tudi „Kavkazkemu ujetniku“, ki išče sreče, svobode med divjimi sinovi goratih kavkazskih krajev, a pade v tem hujše brezdnosti, iz kojega ga reši ljubezen čerkeske devojke. Tudi tu je nezadovoljnej in ubeglec iz omikane družbe prinesel le pogubo osebi, ki se je zvezala z njim, dasi on sam ni našel zaželjene sreče. To je tisti ruski tip, ki se nam javi v poznejši ruski literaturi v raznih oblikah, ob katerem so najboljši umetniki ruski poskušali svoje sile, kakor n. pr. Turgenjev, Gončarov in drugi. — V to dobo spada tudi krašna romantična pesen „Bahčisarajski vodomet“, katerega moramo prištevati k najljubšejšim proizvodom ro-

mantiške poezije sploh. Tudi začetek „Evgenija Onjegina“ spada v drugo dobo, in se je čisto trdilo, da je glavni junak samo kopija Byrona. To je gorostasna smelost in nepravilnost! Poleg „Onjegina“ je ustvarila ruska literatura komaj še jednega tako plastičnega, tako specifično ruskega junaka. Dovolj je, če se zopet sklicujem na Dostojevskega, toda tudi Nemeč Bodenstedt priznava isto, in istega mnenja so vsi objektivni kritiki, kojim ni že a priori namen vse poniževati in blatiti. Kje za Boga najdemo tako realno, tako klasično dovršeno sliko ruskega življenja, kakor ravno v tem delu? Toda predolgo bi bilo analizirati ta veliki roman Puškinovega genija.

Omenim le še, da je Puškin v prvi vrsti s tem delom zaslužil meščanstvo v panteonu svetovnih genijev.

Prehod druge dobe v tretjo, zrelo dobo Puškinovega genija se začneja s plovitimi bivanjem v Mihajlovskem in sega do pesnikove smrti (1837).

Spregovorim naj tu še dve tri besede o „Borisu Godunovem“, edini veliki drami Puškinovi.

Doba tega carja, njegov komediantski značaj, kakor tudi njegova nasilna smrt od romantičnega samozvanca, ki je s svojo drznostjo in v resnici veliko nadarjenostjo prišel iz meniške celice na slajni prestol moskovskih carjev, je kar izlivala velikega pesnika, naj ji da umetniški izraz.

Puškin je genijalno rešil svojo nalogo, kajti „Boris Godunov“ je prva ruska narodna drama. Ne samo notranje vrline, ampak tudi oblika, verz, kakor tudi mojsterski dialog nas opravičujejo v sodbi, da je drama klasično delo Puškinovega genija. Kaka plastika to, kaka psihologija in kako duhovit dvogovor!

Mojstrsko delo je tudi „Poltava“ v epično-dramatični obliki z zgodovinskim ozadjem (l. 1839). Občna sodba o tem biseru poezije je, da je Puškin dosegel v „Poltavi“ vrhunec svoje epične stvarjalne sile.

V srce svojih sodobnikov se je vtisnil Puškin najbolj s svojimi neštevilnimi lirskimi umotvori, kajti Puškin je bil prav tako velik v liriki, kakor na polji epike in dramatike. Prav tako dovršeni in klasični so tudi umotvori Puškinovi v nevezani obliki. Njegova pisma in kritični članki nam kažejo izredno bister um in trezno sodbo pesnikovo ter njegovo skrb za pravo umetnost med Rusi. Veliko umetniško vrednost imajo krasna novela „K a p i t a n o v a h i“, pet povesti z naslovom „Povesti Belkina“ in fantastična „Pikova dama“, ki ima danes morda le še vrednost z zgodovinskega stališča svoj čas pa je bila najpriljubnejše berilo ruskega občinstva. Seveda, časi so se spremenili po nastopu takih romanopiscev kakor so Gogolj, Gončarov, Turgenjev, Dostojevskij in Tolstoj.

kar z njega prebrisano usoritostjo kardinalom Missio skuhalo vso stvar tako, kakor je bilo slednjemu všeč. Ker pa so s tem oškodovani v prvi vrsti sorodniki, v drugi vrsti pa vsi ubožni meščanski sinovi Kranjski, zato prosimo še enkrat natančnih pojasnil, in prizadeti krogi storé samo pameten korak, če se odzovejo naši želji, zakaj če se pojasnila ne dobé na ta način, se bodo dobila potem interpelacije.

— „Slovenska Matica“ ima jutri v sredo, dne 21. t. m. ob petih popoldne v mestni dvorani izredni občni zbor. Na dnevnem redu je razgovor o odobrovanju nasvetu, da se proda društvena hiša. Za sklepčnost je treba navzočnosti vsaj 40 društvnikov (§ 10. al. 2. društvenih pravil).

— Kranjska kmetijska družba ima dne 13. julija ob polu 9. uri popoldne v „Katoliškem Domu“ svoj letošnji občni zbor. Na dnevnem redu je volitev podpredsednika in osmih odbornikov.

— Deželnega pomočnega društva rudečega križa za Kranjsko redni občni zbor dne 19. junija t. l. ni bil sklepčen. Vsa tega se bo vršil jutri v sredo dne 21. junija t. l. ob 6. uri zvečer v pisarni trgovske in obrtniške zbornice, Pogačarjev trg št. 1.

— Leopold Belar †. Včeraj popoldne je bil pokopan šolaki vodja, gosp. Leopold Belar. Udeležba pri pogrebu je pokazala, da je bil pokojnik znan in čislán v vseh krogih ljubljanskega prebivalstva. Razen šolških otrok pod vodstvom učiteljev in zastopnikov društev so se udeležili pogreba tudi zastopniki šolških oblastev, deželnega odbora, mestne občine, profesorskih zborov, duhovščine in uradništva ter jako dolga vrsta družega občinstva, med katerim je bilo pač jako mnogo nekdanjih učencev pokojnikovih. Pred hišo in na grobu je bilo pevsko društvo „Ljubljana“.

— Iz Radovljice se nam piše: Dne 15. t. m. došel je k nam nadvojvoda Leopold Salvator z mnogimi častniki, ter bival tukaj do 17. t. m. Stanoval je pri gospodu okrajnemu glavarju v Radovljici, obdvoval pa je v restavraciji g. Vinka Hudovernika.

— „Narodno gospodarsko društvo“ snujejo napredni slovenski rodoljubi v Starem trgu pri Ložu.

— Okrajna učiteljska konferenca za učitelje slovenskih in utrakvističnih šol kočevskega okraja se bo vršila dne 5. julija ob 9. uri popoldne v Dolenji vasi pri Ribnici. Poleg običajnih točk sta na dnevnem redu sledeča referata: 1. Kako naj postopa učitelj v prvem šolskem letu, da vcepi otrokom veselje do učenja? Poročevalec učitelj gosp. Fr. Potokar. Vsi člani konferencije naj se pripravijo na ta referat, da se jim bo mogoče vdeležiti debate. Vendar se ne zahteva pismenih referatov. 2. Katere vspehe je mogoče ljudski šoli na deželi v telovadbi doseči? Poročevalec učitelj gosp. Jos. Hribar.

— Prememba posesti. Grajščino Čušperk je od gospe Engelilde Lavričeve kupil dunajski veleindustrialec g. A. Dub.

— Pred porotnim sodiščem v Mariboru je te dni stala cela rodbina: 45letni Jožef Mlakar iz Leskovca, njegova sestra, njegova žena, njegov oče in njegova mati ter hlapec Fr. Poljanec. Obtoženi so bili radi umora, krivega pričanja, krvosramnosti, tatvine in ponarejanja menic. Obravnava je spravila take reči na dan, da je državni pravdnik imenoval obtoženega Jožefa Mlakarja „ostudo človeštva“. Mlakar je bil radi krvosramnosti, krive prisega, zapeljavanja h krivemu pričanju, ponarejanja menic in tatvine obsojen na osem let težke ječe.

— Brzojavni in telefonski promet meseca maja 1899. Na c. kr. brzojavnih postajah tržaškega poštnege ravateljstva bilo je meseca maja 1899, in sicer na Primorskem oddanih 51.469, došlih 57.069, tranzitujočih 141.760, skupaj 250.298 brzojavk; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 35.636, došlih 38.596, tranzitujočih 128.888, skupaj 203.120 brzojavk; na Kranjskem oddanih 7423, došlih 9447, tranzitujočih 14.720, skupaj 31.590 brzojavk. V interurbanem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1737, v Opatiji 314, v Pulju 152 in v Ljubljani 213 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 230.000krat, v Pulju 6320krat, v Gorici 5115krat, v Opatiji 1813krat in v Ljubljani 13.540krat.

* Revizija Dreyfusovega procesa. V četrtek ali v petek dospe parobrod „Sfax“ z Dreyfusom v Brest. Dreyfus se bode izkrcal ponoči. Posebni vlak prepelje Dreyfusa v vozu I. razr. v Rennes. Spremlja ga stotnik. Pri izkrcanju bodeta pozdravila Dreyfusa njegova žena in njegov zagovornik Demange.

* Pogovor s Zolo. Neapoljska pisateljica Matilda Serao je že nekaj dni v Parizu. Obiskala je Zolo, o katerem piše v „Mattino“, da je postal suh in siv, toda njegovo oko je še vedno tako živo, njegova govorica živahna in duhovita. Zola pravi, da so na Francoskem klerikalci in vojaška stranka mrtvi. Glede Dreyfusove afere meni, da se bode gotovo dobro iztekla, ker je Dreyfus nedolžen kakor novorojeno dete. Kar se tiče generalov Merciera, Gonseja in Boisdreffreja se še lahko rešijo, ako bodo molčali; ako ne, bode svet mnogo lepega čul. Končno je omenil Zola tudi, da bodo sledili njegovemu romanu „Rodovitnost“ še trije zvezki z naslovi „Delo“, „Pravičnost“ in „Resnica“.

* Ernest Chausson, ženjalni francoski komponist, je ponesrečil te dni na kolesu. Peljal se je navzdol in se ubil.

* Pomanjkanje vode. Kakor se poroča iz Brna, počila je ondi glavna cev vodne napeljave. Zategadelj so morali zapreti skoraj v vseh ulicah vodovod, prebivalstvo pa je moralo biti več dni brez vode. Istotako so morali opustiti v več obrtnih delavnicah delo, ker motori niso mogli funkcionirati vsled pomanjkanja vode.

* Samomor mlade gospe. V vasi Tenje pri Oseku se je mlada gospa Gries umorila s kuhinjskim nožem. S tem se je sunila v srce, na kar je takoj umrla. Vzrok samomoru je družinska nesložnost. Josipina Gries je bila ločena od svojega moža.

* Obleka iz perja kostanjev. Karol Kundler je imel opravka v Liesingu pri Dunaju. Vračaje se domov ob neki vodi v Atzgersdorfu je začutil potrebo skopati se. Ko se je slekel, mu je padla smodka, ne da bi bil to opazil, med obleko, ki se je unela ter povsem zgorela. Ko je prišel iz vode, je našel le še par osmojenih cap in kup pepela. Kunder je ostal torej sredi polja v Adamovem kostumu. Ker si ni mogel pomagati drugače, je naredil iz perja kostanjev in iz ječmenovih bilk plašč ter je prišel tak domov v Lainz. Seveda je bil gologlav in bos. Vzbuja je velikansko senzacijo po vsej poti in vse je drlo za njim, dokler ni dospel domov.

* Perzijski šah bolan. Kakor poročajo listi, je perzijski šah telesno in duševno tako oslabil, da ne more več opravljati državnih poslov. Šah ima halucinacije, in spomin mu čim dalje bolj peša. V zadnjem času si domišlja, da je ubožal; zato je zapovedal, naj prodajo del vrtov in pa zlato, kar ga je v prestolski dvorani, česar seveda niso storili.

* Gospe občinske svetnice. Iz Londona javljajo, da so dobile ženske pravico, biti izvoljene za občinske svetnice. Radikalni poslanec Laubouchér je dejal v svojem govoru, v katerem je govoril proti ženskam: „Noben človek na svetu ne sanjari toliko o ženskah kakor jaz. Zato pa ostanem vendar le pri starem nauku, da bodi žena angelj domačega ognjišča, in tako naj tudi ostane.“

* Zoper kugo. V Aleksandriji so demolirali cele ulice, tako poročajo listi, v katerih je bilo nastanjeno domače prebivalstvo, deloma da ista mesta količkaj osnažijo, deloma da dobe prostor za zidanje barak, kjer bi se nastanili kužni ljudje in njih strežniki. Pa vsejedno je še mnogo umazanih ulic v Kajiru in v Aleksandriji. Listi vedno opominjajo vlado, naj stori kaj za čistoto mesta. Sedaj se pogaja egiptovska vlada z neko družbo, katera naj bi Kajiro osnažila, kakor je storila italijanska vlada svojedobno z Neapoljem.

* Tornado v New-Richmond. V strašnem ciklonu, ki je porušil 12. t. m. mesto New Richmond, se poročajo uprav grozne posameznosti. Vihar je uničil, posul in raznesel mesta New Richmond, Hudson, Viola in Sparta. Proti šesti uri je nastala nakrat tema in strašna vročina. Na obzorju se je prikazal velikanski črn oblak, katerega je nesel vihar z jadrno silo proti mestu. Ljudje, ki so doživeli že l. 1896. hud tornado, so vedeli, kaj jih čaka in bežali so v kleti. Toda večji del 2000 meščanov se ni mogel skriti, kajti v petih minutah je še divjal nad mestom s gro-

nim tulenjem, gromom in treskanjem vihar, kakeršnega ne pomni nihče. V par minutah je bilo vse mesto kup razvalin. Niti ena hiša ni ostala cela. Vihar je odnesel vse strehe ter prevrnil stene, pod katerimi so obležala mrtva trupla onih nesrečnikov, ki se niso mogli rešiti v kleti. Ubityh je obležalo okoli 200 ljudi, ranjencev je nad 1000. Po viharju je nastal še požar, ki je uničil še ono, kar je ostalo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 20. junija. Cesarju se je danes obrnilo na bolje. Spal je vso noč prav dobro, in so zdravniki prepričani, da že v nekaterih dnevih lahko zopet zapusti sobo. Inspekcija vojaštva v Brucku, določena na dan 23. in 24., je odpovedana, istotako so odpovedane vse za četrtek določene avdijske, pač pa hoče cesar dne 27. osebno dr. Missio pokriti s kardinalskim barretom.

Dunaj 20. junija. Ministrski predsednik grof Thun je bil včeraj v daljši avdijski pri cesarju.

Dunaj 20. junija. Ministralni svetnik v finančnem ministrstvu, baron Mensi-Klarbach je imenovan finančnim ravnateljem v Gradcu.

Dunaj 20. junija. „Wiener Ztg.“ prijavlja umirovljenje sekcijskega šefa v ministrstvu notranjih del, dr. Alfreda pl. Braunhoferja.

Dunaj 20. junija. Generalni svet avstro-ogrske banke še ni dokončal svojih posvetovanj o dogovoru cislitvanske in ogrske vlade glede bančnega privilegija. Korespondenčni urad je včeraj opoldne razposlal naznanilo, da sta ministrski predsednik Széll in finančni minister Lukacs prišla na Dunaj na posvetovanje z banko. Tudi oficijozna budimpeštanska lista „Pester Lloyd“ in „Magyar Ujsag“ sta to naznanila in priobčila sta tudi jako obsežna specialna poročila o pogajanjih mej Széllom, Lukacsem in Kaizlom, dasi niti Széll niti Lukacs Budimpešte nista zapustila, in se sploh niso vršila nikaka pogajanja.

Dunaj 20. junija. Ljudsko gibanje proti krščansko-socialni stranki narašča od dneva do dneva. Stanovanja vodilnih krščansko-socialnih mož so permanentno pod policijskim varstvom. Socialni demokratje so izdali parolo, da krščanski socialisti ne smejo na Dunaju prirediti nobenega javnega shoda več.

Brno 20. junija. Generalni štrajk brnskih tkalcev se je začel krhati. V Redlichovi tovarni je danes začelo delati 100 delavcev v neki drugi pa 30 in sicer pod prejšnjimi pogoji. Na štrajkujoče delavce je to sicer naredilo mučen utis, vendar še ni prišlo niti do najmanjše demonstracije.

Beligrad 20. junija. Srbska vlada obelodani v kratkem vsa uradna poročila o zadnjih dogodbah na meji, da ovrže utajevanja turških vladnih krogov.

Plovdiv 20. junija. Več macedonskih čet, broječih po 40 in 50 mož, je prodrlo bolgarski vojaški kordon ob turški meji in prestopilo na bolgarsko ozemlje. Bolgarski vojski so baje streljali na te čete, ki pa niso streljale nazaj, nego se razšle na razne strani.

Hag 20. junija. Mej udeležniki mirovne konference se je posrečilo porazumljenje glede ustanovitve mednarodnega razsodišča in to s fuzijo kongresu predloženih načrtov. Po novem načrtu bi imelo razsodišče svoj sedež v Hagu, člani bi bili vsi v Hagu akreditirani diplomatični zastopniki, predsednik pa bi bil nizozemski minister zunanjih del.

Pariz 20. junija. Poskusi Waldeck-Rousseaua, sestaviti novo ministrstvo, so se izjalovili. Waldeck-Rousseau je včeraj popoldne naznanil prezidentu republike, da se mu njegova misija ni posrečila. Republičanski krogi so močno nejevoljni na Melina, katerega dolže, da je iz animoznosti proti Loubetu preprečil kombinacijo Waldeck-Rousseau. Položaj je jako resen.

Madrid 20. junija. Parlament je odobril zakon o prodaji Karolinskih, Marijanskih in Paloa-otokov Nemčiji.

Narodno gospodarstvo.

— C. kr. trgovsko ministrstvo poroča trgovski in obrtniški zbornici: 1.) da se je v Madridu določila na dan 8. julija t. l. ponudbena obravnava v svrhu dobave uniform, potrebnih za dobo 4 let za Guardia Civil poveljstev v Alavi, Guipúzcoi, Novari in Vizcayi; 2.) da se bo vršila dne 15. julija t. l. pri „Delegación de Hacienda de la provincia de Granada“ v Granadi, kakor tudi v Alcadiji de Zúgar javna prodaja 14.723 q sparto-trave (esparto), cenjene na 24.000 pes.; 3.) da se bodo v Španiji najbrže napravile tovarne za sladkor v La Cayeri (Galicia), v Cesures (pokrajina Corona), v pokrajini Guadalupe, v Saragossi (že 4. ali 5.), in ob Jarani v pokrajini Madrid. Pri prvih dveh se imenuje marki de Riestra kot glavni kapitalist. Do sedaj so si znale brunšviške, francoske in druge firme zagotoviti dobavo oprave za tovarne za sladkor, ki so se imele ustanoviti, le v jednom slučaju menda posrečilo se je neki avstrijski firmi dobaviti celo opravo. Odloki se lahko vpogledajo v zbornični pisarni v Ljubljani.

Fatalist.

(Ruski spisal Ivan Turgenev.)

(Dalje.)

VII.

Dolgo se je Teglev premetaval na klopi; tudi jaz nisem mogel usnuti. Morda je njegovo pripovedovanje vznemirilo moje živce ali nenavadna noč razburila mi kri, — jaz ne vem. Ali spanca ni bilo. Da, končno me je tudi minila želja spati, ležal sem odprtih oči in mislil, Bog znan na kaj, sigurno na vsakovrstne nezmislivosti, kakor je to navada, ako se ne more spati. Obračajoč se z jedne strani na drugo, stegnem roko ... prst zadene ob tram na steni. Ta dotik je povzročil slab, ali jasev in dolgo zvoneč zvok ... zadel sem bil na votlo mesto.

Sunem še enkrat s prstom tja ... a zdaj hoté. Isti zvok. Še enkrat ... Teglev naglo dvigne glavo.

„Ridel,“ zakliče, „čujete trkanje na okno.“

Delal sem se, kakor bi spal. Kar se me poloti veselje, nekoliko potegniti fatalističnega prijatelja; morda bi si tako prikril noč brez spanja.

On položi glavo zopet na vzglavje.

Jaz nekoliko počakam, in zopet trikrat potrkam.

Teglev zopet dvigne glavo in pazno posluša.

Potrkam še enkrat. Ležal sem tako, da je bil moj obraz obrnjen proti njemu, ne da bi on mogel videti mojo roko ... bila je pod odejo.

„Ridel!“ zakliče Teglev.

Ne odgovorim.

„Ridel!“ zakliče glasno. „Ridel!“

„Kaj ... kaj je?“ vprašam, kakor bi se bil prebudil.

„Ne čujete, da nekaj vedno trka na okno, kakor bi hotel kedo notri.“

„Morda gre kdo mimo,“ odgovorim.

„Mora se mu odpreti ali vsaj pogledati, kedo je.“

Jaz mu ne dam več odgovora in se potajim, kakor bi spal.

Preteče nekaj minut ... Zopet začnem trkati.

Pok, pok, pok ...

Teglev se dvigne in vleče na uho.

Pok — pok — pok — pok — pok — pok ...

Izpod na pol odprtih oči sem pri belkasti nočni svetlobi lahko opazil vsak njegov kret. Oziral se je zdaj proti oknu zdaj proti vratom. In res ni bilo lahko pogoditi, od kod prihaja zvok; človek bi mislil da prileti v sobo in vibrira ob steni. Zadel sem slučajno na akustično žilo.

Pop ... pok ... pok ...

„Ridel!“ zakriči končno Teglev. „Ridel, Ridel!“

„Kaj je?“ vprašam zevaje.

„Ne čujete ničesar? Nekdo trka.“

„Ničesar nisem čul,“ odgovorim in se delam zopet, kakor bi hotel zaspati, začel sem celo hrččati.

Teglev se pomiri.

Pok ... pok ... pok.

„Kdo je?“ zakliče Teglev.

Naravno, da ni nič odgovora.

Teglev plane iz postelje, odpre okno, pomoli glavo ven in zakriči z groznim glasom:

„Kdo je? Kdo trka?“ (Dalje prih.)

Condurango Malaga vino
(želodec krepčujoče vino).
(19—25) Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gosp. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedi.
Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Umrli so v Ljubljani:
Dne 16. junija: Jakob Pevšek, mestni ubožec, 81 let, Karlovska cesta št. 7.
Dne 17. junija: Leopold Belar, umir. nadučitelj, 71 let, Breg št. 18, pljučnica. — Alojzij Buch, mizarjev sin, 5 dni, Opekarska cesta št. 35, življenska slabost.
Dne 19. junija: Jožefa Maier, sodnijskega uradnika vdova, 78 let, Wolfve ulice št. 4, ostarelost.

Meteorologično poročilo.
Višina nad morjem 504 m. Srednji srčni tlak 730 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
19.	9. zvečer	728.5	16.6	sl. jug	oblačno	
20.	7. zjutraj	730.3	14.8	sl. vzhod	oblačno	
	2. popol.	729.6	26.4	sl. jzhod	skoro jas.	0.0 mm

Srednja večerajšnja temperatura 18.0°, normalna: 18.2°.

Dunajska borza
dne 20. junija 1898.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld.	25 kr.
Avstrijska zlatna renta	100	10
Avstrijska krona renta 4%	119	55
Ogerska zlatna renta 4%	119	10
Ogerska krona renta 4%	96	05
Avstro-ogerske bančne delnice	917	—
Kreditne delnice	353	50
London vista	120	45
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	97 1/2
20 mark	11	78
20 frankov	9	55 1/2
Italijanski bankovci	44	52 1/2
C. kr. cekini	5	87

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA MAKŠ VERŠEC**, Ljubljana, Selenburgove ulice 3.
Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Zahvala.
Za vse dokaze srčnega sočutja, izkazane nam ob bolezni in britki izgubi iskreno ljubljene in nepozabnega soprega, oziroma očeta in tasta, gospoda
Leopolda Belarja
za mnoge krasne vence in za mnogoštevilno udeležbo pri pogrebu tako nenadno hitro umrlega, zlasti predstojništvu in učnemu zboru šole v dekliški sirotišnici Lichtenthurnovi, učiteljskima zboroma in šolski mladini I. in II. mestne deške ljudske šole, društvu „Kraščansko-socialna zveza“, društvu za katoliške delavke, pevskemu društvu „Ljubljana“ za ganiljivo petje, častiti duhovščini, p. n. stanovnikom rajnega, spoštovanemu meščanstvu ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekamo najsrčnejšo in najtoplejšo zahvalo.
V Ljubljani, dne 20. junija 1898.
(1148) **Zalujoči ostali.**

Ustanovljen 1850. **Etablissement za klavirje in harmonije Bernhard Kohn**
Dunaj, I, Himmelfortgasse št. 20
(v svoji hiši) nudi izbér **instrumentov prve vrste** kakor se je sicer nikjer ne najde v Avstro-Ogrski.
Zaloga in samozastop obeh glasovirskih prvih tovarn na svetu: c. in kr. avstrijskih dvornih dobaviteljev **Steinway & Sons, New-York, in Julij Blüthner.**
Harmoniji Mason & Hamlin itd. Največja zaloga novih klavirjev iz najbolj renomiranih dunajskih tovarn. Novi kratki klavirji od gld. 320 do gld. 2000. Novi pianino od gld. 280 do gld. 1400. — 200 komadov na izbor.
Velik poseben oddelek za preigrane instrumente brez hibe. (1144—1)

Na prodaj je stekleni salon
pripraven za vrt ali gostilno.
Kje? pové upravništvo „Slovenskega Naroda“.
(1150—1)

Na prodaj je jednonadstropna hiša v Zalcu
kjer je središče kupčije južno-štajerskega hmelja in kjer se nahaja v bližini 5 tovarn in 4 rudokopi. V hiši, katera ima 3 sobe, salon, kuhinjo, shrambo, veliko prodajalnico z opravo, 4 skladišča, kleti itd., se nahaja stara, dobro razvita trgovina z mešanim blagom, železom, janitom in smodnikom, tobakom in žganjem na drobno itd. Vse je v najboljšem stanu. — Le redék je slučaj, da se proda pod tako ugodnimi plačilnimi pogoji tako ugodno ležeča trgovska hiša.
Kupci se blagovolijo ogledati do dne 1. julija t. l. pismeno ali ustmeno pri Ivanu Kač-u v Zalcu. (1145—1)

Izvod iz voznega reda
veljaven od dne 1. junija 1898. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curiha, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** j. k. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta-Krope. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1)

Na prodaj je stekleni salon
pripraven za vrt ali gostilno.
Kje? pové upravništvo „Slovenskega Naroda“.
(1150—1)

Na prodaj je jednonadstropna hiša v Zalcu
kjer je središče kupčije južno-štajerskega hmelja in kjer se nahaja v bližini 5 tovarn in 4 rudokopi. V hiši, katera ima 3 sobe, salon, kuhinjo, shrambo, veliko prodajalnico z opravo, 4 skladišča, kleti itd., se nahaja stara, dobro razvita trgovina z mešanim blagom, železom, janitom in smodnikom, tobakom in žganjem na drobno itd. Vse je v najboljšem stanu. — Le redék je slučaj, da se proda pod tako ugodnimi plačilnimi pogoji tako ugodno ležeča trgovska hiša.
Kupci se blagovolijo ogledati do dne 1. julija t. l. pismeno ali ustmeno pri Ivanu Kač-u v Zalcu. (1145—1)

Moka
iz mlina
Vinkota Majdičav Kranji
oddaja se po **en gros cenah v plombiranih vrečah** po 10 in 25 kil v prodajalni
Maksa Domicelja v Ljubljani
na Rinski cesti
vis-à-vis Gorupovim hišam.
Dostavljanje na dom brezplačno.
Plombe originalne mlinske.
Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil. (459—17)
Opozarja se, da priznava izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh ogerskih mlinov.

Košnja se dá v najem
na travniku blizu 3 oralov v mestnem okrožju.
Natančneje se izvé pri dr. L. Jenko, zdravniku, Jurčičev trg. (1146—1)

Modro galico
(bakreni vitrijol) (21—139)
za škropljenje trt
oddajata se izpod dnevne cene
Kavčič & Lillog
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Za poletje
priporoča
AVG. AGNOLA
Ljubljana, Dunajska cesta 9
poleg „Figovca“
svojo bogato zalogo
steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.
posebno pa (608—36)
oprav za gostilne
v mestu in na deželi.
Vrčki, kozarci in steklenice
po zelo nizkih cenah.

Hranilno in posojilno društvo v Ptui
registrovana zadruga
razpisuje s tem službi
I. knjigovodje, II. praktikanta oziroma pomožnega uradnika.
Glede prve službe se zahteva, da ima prosilec spričevala trgovinske akademije ali vsaj trgovinske šole, da je prosilec služboval že delj časa pri kaki posojilnici ali hranilnici ter da je več slovenskega jezika v besedi in pisavi. Prva plača znaša letnih 1200 gld. in se služba lahko takoj nastopi.
Glede druge službe se zahteva, da je prosilec z dobrim uspehom izvršil trgovinsko šolo ali vsaj spodnjo gimnazijo, spodnjo realko ali obrtno šolo. Plača po dogovoru.
Obe službi sta razpisani do 15. julija t. l. ter se imajo prošnje s potrebnimi spričevali vred poslati ravnateljstvu zadruga. (1134—2)

Koroški rimski vrelec
najfinjša planinska kisa voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškom, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehuru in ledvicah. 25
Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik, v Kranju: Fr. Dolenz, v Radovljici: Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek, v Trzinu: Fr. Reitharsk.

Ivan Jax
Ljubljana, Dunajska cesta 13.
Tovarniška zaloga
šivalnih strojev
in velocipedov.

Učenca
iz dobre hiše za sedlarsko obrt vsprejemem takoj.
Matthaeus Bežan
(1124—2) Poljanska cesta št. 26.
iščem izurjenega
notarskega uradnika
za Marenberg z vstopom 1. julija.
Matthaeus Bežan
(1132—2) o. kr. notar.

Stanovanje
z 2 ali 3 sobami, kuhinjo itd. se išče za takoj ali pa za avgustov termin.
Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod št. 100. (1139—2)

Automatični lovilec za množine.
Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20. Lové brez nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in žoharjev v jedni noči loveča, a gld. 1.20. Povsod najboljši uspehi. Pošilja se proti povzetju. (693—11)
M. FEITH, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Služba občinskega redarja.
Pri županstvu Trbovlje izpraznjena je
služba občinskega redarja
z letno plačo 400 gld., prostim stanovanjem in službeno obleko.
Prosilec mora biti doslužen orožnik ali že dlje časa v službi kot mestni redar, več slovenskega in nemškega jezika tudi v pisavi.
Prošnje do 10. julija t. l. na
županstvo Trbovlje.
(1143—1) Župan: Roš.

Singer Co. del. dr.

Prejinja firma: G. Neidlinger.

P. n.
Podpisana firma si usoja vse, ki se zanimajo za šivalna dela, umetelno vezenje, prodrta dela, perilna šivanja i. t. d., najljubljeneje povabiti, da obiščejo njeno
razstavo
katero priredi od dne 20. do 25. junija 1899 v svoji prodajalnici v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 6.
Ob enem se bodo tam izvajala vsa ta dela s stroji, da se jih pokaže, kako delajo.
Dalje so združeni s tem brezplačni poučni tečajji, ki obsegajo vse od navadnega šivanja do umetelnega vezenja, ki se tudi potem nadaljujejo do popolne izurjenosti.
Za obilen obisk in udeležbo pri pouku proseč, se Vam priporočamo
s velespoštovanjem
Singer Co. del. dr.
Prejinja firma: G. Neidlinger.
(1147—1)